

Takvâ, Güzel Huylar ve Günahlardan Sakınma

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ حَقَّ تُقَاتِهِ وَلَا

تَمُوتُنَّ إِلَّا وَأَنتُمْ مُسْلِمُونَ

صَدَقَ اللَّهُ الْعَظِيمُ

Euzu billahi mineşşeytanirracim Bismil-lahirrahmanirrahim.

Yâ eyyuhellezîne âmenü't-tekullâhe hakka tukâtihi ve lâ temûtünne illâ ve entüm muslimûn.¹

Sadakallahülazim.

Ve kâle nebiyyünâ Muhammedini'l-Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem.

¹ 3/Âl-i İmrân, 102.

أَكْثَرُ مَا يُدْخِلُ النَّاسَ الْجَنَّةَ تَقْوَى اللَّهِ، وَحُسْنُ الْخُلُقِ.

*Ekseru mâ yudhilu'n-nâse'l-cennete takvallahî ve husnü'l-huluki.*²

Sadaka Resulullah fîmâ kâl ev kemâ kâl.

Aziz ve muhterem cemaat-i müslimîn, değerli kardeşlerim!

Hepimiz Allah'a inanıyoruz. Hepimiz cenneti istiyoruz. Hepimiz cehenneme düşmekten Allah'a sığınıyoruz.

Allahu Teâlâ hazretleri okumuş olduğum âyet-i kerîmede buyuruyor ki:

Yâ eyyuhellezîne âmenüû. “Ey mü'min kullarım. Ey iman etmiş olan kullar.”

Ey Allah'a, meleklerine, kitaplarına, peygamberlerine, gayba, âhirete, kıyâmete, mahşere, hayrın ve şerrin Allah'tan geldiğine, kadere inanan mü'min kullar! Ey imanlı kullar!

² Ramuz, 1101.

Ey müslüman kullar! Ey Resûlullah'a Peygamberimiz Muhammed Mustafâ'ya tâbi olan mü'minler! Ey ümmet-i Muhammed!

İttekullâhe hakka tukâtihi. "Allah'tan hakkıyla korkun yahu."

Allah'tan gerçek mânası ile korkun. Tam takva sahibi olun; yarım yamalak müslüman olmayın! Tam müslüman olun. Sakının Allah'tan. Allah'ın dini oyuncak değil. Allah'ın cezası var, azabı var, ikâbı var, cehennem var, mahkeme-i kübrâ var, hesap var.

Mahşer yerinde insanların defterleri açılacak. Mücrimlere kitapları, yaptıkları amel-leri meleklerin yazdığı defterler verilecek;

"Al defterini oku!"³ [denilecek.]

هَآؤُمُ اقْرَؤْا كِتَابِيَهٗ

Oku bakalım ne yazmış buraya. Melekler neler yazmış?

Senin yaptıklarını yazdı.

Ne diyecekler o mücrimler?

³ 17/İsrâ, 14. İkra' kitâbeke. اقْرَأْ كِتَابَكَ

Kitapta, defterde, amel defterinde her türlü günahın, kötülüğün hiç kaçırılmadan yazıldığını görenler diyecek ki:

مَا لِي هَذَا الْكِتَابِ

Mâ li hâze'l-kitâbi.

“Allah Allah! Allah nasıl tespit etmiş, nasıl yazmış?”

لَا يُغَادِرُ صَغِيرَةً وَلَا كَبِيرَةً إِلَّا أَحْصَاهَا

Lâ yuğâdiru sagîraten ve lâ kebîraten illâ ahsâhâ.⁴

“Küçük büyük her şeyi yazmış. Hiçbir şey atlanmamış, unutulmamış, ihmale gelmemiş, her şey yazılmış.” diyecekler.

Böyle bir ince tespitle her şey tespit ediliyor.

⁴ 18/Kehf, 49.

a. Ben Vefat Edeceğim Hâlâ Bunlar Seyredilecek

Bak ben şimdi burada konuşuyorum, karşıdaki makine, video kamera benim konuşmalarımı, seslerimi ve hareketlerimi renkli olarak alıyor, başkaları seyredecekler. Ben öleceğim, vefat edeceğim hâlâ bunlar seyredilecek. Bak nasıl, dünyadaki insanlar bile nasıl tespit ediyor. *“İnnâ lillâhi ve innâ ileyhi râci’ûn.* Allah rahmet eylesin! Bu hoca Stockholm’den geldi, bak konuşma yapmıştı.” diyecekler.

İnsanlar böyle tespit ederse; Allah’ın nasıl amelleri tespit ettiğini anlayın.

Allahu Teâlâ hazretleri mahkeme-i kübrâda insanları muhakeme edecek; iyiler cennete girecek, kötüler cehenneme düşecek.

O halde bizim en çok düşünmemiz gereken şey ne?

“Ne yapayım hocam, şu cennete nasıl girerim. Şu cennetin yolunu bana göster. Ne yaparsam cennete giderim?” diye herkesin bunu öğrenmesi lazım. Her şeyden önce herkesin bunu öğrenmesi lazım. “Hocam ne yaparsa insan ayağı kayar da cehenneme düşer. Neleri

yapmamam lazım. Bunları bana öğretiver.” demesi lazım.

Bunları herkesin bilmesi lazım.

Anne baba evladını sevmez mi?

Onun için çalışıyor, onlar için kazanıyor, onlar için harcıyor. Eğer siz evladınızı seviyorsanız ilk önce çocuklarınıza bunları öğretmelisiniz.

b. Evladınızı Seviyorsanız İlk Önce Cenneti Kazandıracak, Cehenneme Düşeceği Şeyleri, Tehlikeleri Öğretmemiz Lazım

“Evladım şunları şunları yaparsan cennete gidersin. Şunları şunları sakın yapma. Bunları yaparsan da cehenneme gidersin. Çıra gibi, cayır cayır yanarsın. Milyonlarca sene yanarsın. Aman evladım!” diye bunları öğretmek lazım.

Eğer bir baba evladına müşfik ise, merhametli ise, şefkatli ise, iyiliğini düşünüyorsa ilk öğreteceği şey bu. Bale değil dans değil, eğlence değil, buzda kaymak değil, oyun değil, futbol değil, okuma yazma değil, “elif-be-te-

se-cim” değil. İlk önce bunları öğretmemiz lazım. İlk önce hayatta lazım olan bu, hirette mühim olan bu.

Cennete kazanacak Şeyleri öğretmemiz lazım, cehenneme düşeceği Şeyleri, tehlikeleri de öğretmemiz lazım.

Ne diyoruz?

“Evladım oraya yaklaŐma o ateŐtir. Aman onu tutma! O elektrikli, çarpar ha!”

Küçük ocuğa bile, konuŐmasını bilmeyen küçük çocuğa bile, “Cız!”, sobaya doğru gittiği zaman “yapma cız!” diyoruz. O da hemen Şöyle bakıyor, “Gel bu tarafa!” diyoruz.

Neden?

AteŐten koruyoruz. Dünyadaki elektrikten, tehlikeden, ateŐten koruyoruz. Merdivenin yanına geldiği zaman düŐmesin diye koŐup yakalıyoruz. Arabanın altına girmesin diye sokakta dikkat ediyoruz. E cehenneme girmesine nasıl razı oluruz!

İlk önce onu öğretmemiz lazım.

Bak ben bugün bir hadîs-i şerîfi okudum şimdi [hutbenin başında]. Peygamber *Sallallahü Aleyhi ve Sellem* Efendimiz buyuruyor ki:

Ekseru mâ yudhilu'n-nâse'l-cennete takvallahî ve husnü'l-huluki.

İnsanları en çok cennete ne sokacak? Hangi amellerle insanlar cennete girecek?

“Takvasından dolayı girecek.”

c. İnsanları En Çok Cennete Ne Sokacak? Takva Ve Güzel Huylu Olmak

İnsanları cennete en çok sokan sebep takvalı olması.

Başka?

Husnü'l-huluki. “Güzel huylu olması.”

Takva ve güzel huylu olmak!..

“Takva nedir hocam? Takva ne demek, böyle bir acayip kelime. Ben bunu ilk defa duyuyorum. Neymiş bu?”

Sen ilk defa duyuyorsun ama Kur'ân-ı Kerîm'de çok yerde geçiyor bu takva. “Takvalı ol, takvalı ol! Muttakî kul ol!” diye çok yerde geçiyor. Bu kelimeyi öğreneceksin.

Takva ne demek?

“İnsanın kendisini koruması, korunması, sakınması.” demek.

Nereden korunmak, korunmak neye karşı olacak?

Cehennemden korunmak, Allah'ın gazabından, azabından korunmak, tehlikeden korunmak, sû-i hâtimeye uğramaktan korunmak. Sakınacak yani tehlikeye karşı uyanık olacak. Tehlikeden kendisini koruması. Takva bu.

Bir müslümanın mutlaka takva ehli olması lazım.

إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُتَّقِينَ

*Innallahe yuhibbü'l-muttekîne.*⁵

“Allah takva ehli kulları seviyor.”

Herkesi sevmiyor Allah.

Herkesi sevmiyor, kimi seviyor?

⁵ 9/Tevbe, 4, 7.

Sakınan kulları, titiz müslümanları seviyor. Günahlardan kaçınmaya dikkat eden kulları seviyor. Haramları günahları bilip de onlardan uzak durmaya çok dikkat eden kulları seviyor.

Ebu Bekir Sıddîk Efendimiz ne yapmış?

Yemek gelmiş önüne, bir almış ağzına sonra aklına gelmiş [hemen sormuş;]

Nereden bu yemek?

Haram bir yerden.

Hemen kusmuş.

Neden?

Haram bir lokma yersen onu ancak cehennem ateşi paklar. Cehenneme düşerim de yanarım da ondan sonra affolurum diye hemen kusmuş ağzından. Halbuki masum kendisi. Kölesi getirdi, “al şunu ye” dedi.

Takva işte bu! Takva, hatalı bir şey yapmamak için insanın dikkat etmesi.

Sahâbe-i kirâm diyorlar ki:

“Biz Peygamber Efendimiz *sallallahu aleyhi ve sellem*’in zamanında birçok helal

şeyi bile acaba günah olur mu diye korkumuzdan yapmazdık.”

Bu zamanın insanı, haram olduğunu bildiği şeye doludizgin yürüyor. Doludizgin at tabiridir. At filan kalmadı şimdi yani 180 ile gidiyor. Gaza basarak gidiyor. Şimdi biz bunu söyleyeceğiz, doludizgin filan kalmadı. Frensiz gaza basarak gidiyor. Günah, haram! Hatta öyle adamlar var ki;

“Hocam sen yemiyorsan bana ver ben yiyeyim.” diyor bana.

Alay ediyor! “Sen yemiyorsan ben yiyeyim, ver bana.” diyor.

“Bu haram!” diyorsun.

“Hocam tamam, bana ver ben yiyeyim.” diyor.

Nasıl doludizgin cehenneme gaza basıp gidiyor!..

Takva yok.

Eskiler helallerin bile, “Acaba şüpheli bir şey filan olur mu?” diye korkusundan yapmıyordu, şimdi haramı bile bile Allah’tan korkmuyor, yapıyor.

Böyle cennete gidilmez.

Cennete nasıl gidilir?

Allah'tan korkulup gidilir, sakınılıp gidilir, dikkat edilip gidilir. Titiz müslüman olur da öyle gider insan. Bir şeyin günah olduğunu bildi mi canı çekse bile yapmaz. Bir şeyin sevap olduğunu bildi mi canı istemese bile yapar.

d. İrade Terbiyesi

Bu nasıl olacak?

İrade terbiyesi ile olacak. İnsanın kendisine hakim olmasıyla, akli hareketlerine rehber etmekle olacak.

O nasıl olur?

O da terbiye ile olur.

İrade eğitimi, nefis terbiyesi ile olur.

O ne zaman oluyor?

İşte Ramazan'da her müslüman her yıl bir ay irade terbiyesi yapıyor. Ramazan'da oruç tutar, suyu içmeyerek, yemek yemeyerek, nefsinin arzularını yapmayarak kendini tutar.

Hem de en kuvvetli arzular: Açlık arzusu, şehvât-i nefsâniye... Onları tutarak eğitim görüyor. Bir ay eğitim görüyor, ondan sonra salıveriliyor. İnsanoğlu Ramazan bittikten sonra salıveriliyor.

Neden?

Ramazan'dan sonra bakalım eğitim tuttu mu diye.

Bakalım görülecek!..

Bir insanın Ramazan'da ibadetlerinin, oruçlarının, kıyamlarının, teravihlerinin, hayırlarının, hatimlerinin kabul olmasının alâmeti nedir?

Acaba kabul oldu mu olmadı mı, alâmeti nedir?

Peygamber Efendimiz buyuruyor ki:

“O adam Ramazan'dan sonra da Ramazan'daki gibi yaşayabiliyorsa Ramazan'ı kabul olmuştur.”

Tutmuş maya. Eğer Ramazan'dan sonra gene bozulduysa, eski tas eski hamam. Sigara, içki, kumar, radyo, televizyon, müstehcen yayın, yayılıp gezme tozma, eğlenme... Ramazan

tutmamış demek. Yoğurt olmamış, peynir tutmamış, ağaç tutmamış, fidan tutmamış... Öyle demek. Ramazan'ın kabulünün alâmeti, Ramazan'dan sonra adamın er kişi olması, has müslüman olması. Olamamış; Ramazan tutmamış. Bir dahaki Ramazana kaldı. Geçti fırsat, bir dahaki Ramazan'a kaldı.

Onun için, aziz ve muhterem kardeşlerim, fırsatları kaçırmayın. Nice kardeşlerimiz var geçen sene bayramlaştık da bu sene aramızda yok. Kimin gideceği belli olmuyor. Abisi duruyor da kardeşi ölüyor. Benim Adapazarı'nda bir tanıdığım var turp gibiydi. Lastik gibiydi ben onu lastik gibi düşünürdüm. Yürüdüğü zaman yaylanırdı. Şişmancaydı biraz, pehlivan gibiydi, öldü gitti ya! Kara toprağın altında. Geçen sene sağdı. Kimin öleceği belli olmaz.

Peygamber Efendimiz buyuruyor ki:

عجلوا بالتوبة قبل الموت

Accilû bi't-tevbeti kable'l-mevti. “Ölmeden evvel tevbenizi çabuk yapın yahu.”

Ne zaman öleceği bilinmez ki insanın. Ben buradan yarın uçağa bineceğim, Türkiye'ye gideceğim.

Ya düşerse, ya Türkiye'de bir şey olursa, ya trafik kazası olursa, ya buradan uçağa giderken olursa, ya şimdi olursa ya kalp krizi gelirse?

Ben böyle bir Ankara Kalaba'da hutbe okuyordum. Arkada bir gürültü koptu. Ben de şöyle göz ucuyla baktım. Hutbeyi devam ettirdim. Gittik, adam ölmüş. Cuma'da ölmüş! Ölümün ne zaman geleceği belli olmaz.

Halkı bostan edinmiştir dileğin üzer ölüm.

Üzmeğ ne demek?

Eski Türkçe'de “koparmak” demek.

Bostan tarlası gibi, Azrail geliyor birilerini koparıp gidiyor. Kimin kopacağı belli olmaz; tevbeyi yapacaksın!

“Ben yaşlı değilim. Ben daha gencim, daha çok yaşayacağım.”

Belli olmaz!

Gencim, ölmem, arzular kanımda bir çağlayan,

Şırl şırl...⁶

O senin kanaatin.

Sen öyle diyorsun ama bakalım Azrail'in elindeki listede ismin var mı yok mu?

Bu belli olmaz.

Onun için bir dahaki Ramazan'a bekleme. Bir dahaki Ramazan'a bekleme, bu Ramazan'da erkişi olmaya çalış. Hakiki müslüman olmaya çalış, Allah'ın sevdiği kulu olmaya çalış. İyi müslüman olmaya çalış. Ramazan'ı boşa geçirmiş olma. Boşuna aç ve susuz kalmış olma. Boşuna gece uykusuz kalmış olma. Boşuna yatıp kalkıp yorgunluk edinmiş olma. Sağlam yap yaptığın işi.

⁶ Necip Fazık Kısakürek, Sayıklama Şiiri. Kıtanın tamamı:

*Sussun, sussun, uzakta ölümüne ağlayan;
Gencim, ölmem, arzular kanımda bir çağlayan,
Şırl şırl,
Şırl şırl...*

Bir; takvadan dolayı insan cennete girecek. İki; güzel huydan dolayı.

İnsan ne zaman güzel huylu olur?

e. İnsan Ne Zaman Güzel Huylu Olur?

Nefsine hâkim olduğu zaman, kötülükleri yapmadığı zaman, iyilikleri zor da olsa yaptığı zaman. O da Ramazan'da kazanılır, o da nefsin terbiyesi sonunda olur. Nefis terbiye olursa insanın ahlâkı güzel olur, nefis terbiye olmazsa insanın ahlâkı güzel olmaz.

Onun için güzel huyun kazanıldığı, takvanın öğrenildiği, insanın iyi kul olması için her türlü maddî mânevî, semâvî arazî şartlarının sağlandığı bu ayda...

Semâvî, maddî manevî diyorum, ne demek?

Göğün kapıları açılıyor, cennet süsleniyor, cehennem kapıları kapanıyor, şeytanlar bağlanıyor. Bu ayda kolay müslüman olmak. Her türlü şart hazırlanıyor. Maddî mânevî şart, semavî arazî şart, hepsi hazır, tâ ki sen iyi bir müslüman ol diye her türlü şart hazırlanıyor.

Yarısı gitti. Bugün ayın 15'i; Ramazan'ın 15'i. Yarısı gitti. Çabuk geçer güzel günler. Çabuk geçer.

Tez geçer sağlıklı gün demiş Yunus Emre.

Ne demek?

Sayılı gün çarçabuk geçiverir.

Onbeşi de geçer, bir de bakarsın Ramazan kaçmış gitmiş. Ramazan gitmeden Allah'ın mağfiretine ermeli.

Dün akşam okuduk hadîs-i şerîfi. Peygamber Efendimiz; “Ramazan'ın evveli rahmettir, ortası mağfirettir, sonu da cehennemden âzâd olmaktır.” diyor.

Evvela Allah'ın rahmeti yağacak yağacak. Yağdıysa yağdı, aldınsa aldın. İmam Gazzâlî diyor ki;

“Allah'ın rahmeti gökten yağmur gibi herkesin üstüne yağar ama kabını ters çevirenin kabına bir şey gelmez.”

Sen tencereyi ters çevirmişsen yağmur girer mi içine, rahmet girer mi?

Girmez.

Kabı ters olan, kafası ters olan insana rahmet gelmez. Rahmet geldi, gitti.

Şimdi namaz kıldık, oruç tuttuk, Kur'an okuduk, hayır yaptık, iftar verdik falan diye Ramazan'ın ortası afv u mağfiret zamanı. Sonu da cehennemden âzâd olmak.

“Hadi seni affettim. Sen affedilmişler arasına girdin. Hadi bakalım cehennemliklerin arasından çık. Hadi bakalım cennetliklerin arasına gir.” diye cehennemden azad olmaya gayret edin. Onu kazanmaya gayret edin.

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN

21 Şa'bân 1417 / 31.12.1996

İsveç

[Bütün CUMA SOHBETLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

